

**แบบการเสนอผลงาน
(ระดับชำนาญการ และระดับชำนาญการพิเศษ)**

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลบุคคล/ตำแหน่ง

ชื่อผู้ขอประเมิน นายทฤษฎีชัย ฤทธิชัย

ตำแหน่งปัจจุบัน นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการ

หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งปัจจุบัน ทำหน้าที่หัวหน้าอุทยานแห่งชาติเขาลวง จังหวัด นครศรีธรรมราช ปฏิบัติงานตามกรอบอำนาจหน้าที่ บังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ และกำกับติดตามการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่า หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติ ทั้งภารกิจ ด้านการคุ้มครอง ดูแล รักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในอุทยานแห่งชาติ ตามระเบียบและกฎหมาย ที่เกี่ยวข้อง การจัดการแหล่งท่องเที่ยว วางแผนการจัดการพื้นที่เพื่อการบริการการท่องเที่ยว การจัดทำ ฐานข้อมูล ทางกายภาพ ทางชีวภาพ เศรษฐกิจ สังคม และการใช้ประโยชน์ที่ดิน กำหนดแผนปฏิบัติการและ ประสานการจัดทำแผนด้านการบริหารจัดการพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ศึกษา ค้นคว้า และพัฒนาวิชาการด้านการ จัดการอุทยานแห่งชาติ ประสานเพื่อส่งเสริมสนับสนุนงานของหน่วยงาน ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุน การดำเนินงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ

หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง ระดับชำนาญการพิเศษ ปฏิบัติงานในฐานะหัวหน้างาน ซึ่งต้องกำกับดูแล ติดตามการดำเนินงาน หรือพิจารณา เสนอแนะ ให้ความเห็นเกี่ยวกับ การสงวน อนุรักษ์ คุ้มครอง ดูแล รักษาทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า การฟื้นฟู แก่ไข ความเสื่อมโทรมของระบบนิเวศในพื้นที่ป่าไม้ การป้องกันการบุกรุก ทำลายป่าไม้และทรัพยากรธรรมชาติ การป้องกันและควบคุมไฟป่า การจัดทำมีการใช้ ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ การอนุญาตที่เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรป่าไม้ ตามกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า รวมทั้งศึกษา วิจัย และพัฒนา เกี่ยวกับการอนุรักษ์ การบริหาร จัดการเพื่อให้การบริหารและการพัฒนาด้านวิชาการป่าไม้ เป็นไปตามเป้าหมาย ที่กำหนด ดำเนินการสร้างและพัฒนาวิธีการและเครื่องมือเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการ ปฏิบัติงานใน ภารกิจต่าง ๆ ของหน่วยงาน เพื่อให้สอดคล้องและเชื่อมโยงกับนโยบายและยุทธศาสตร์ วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของส่วนราชการ แนะนำ ตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ร่วมปฏิบัติงาน โดยใช้ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และความชำนาญงานสูงมากในด้านวิชาการป่าไม้ ปฏิบัติงาน ที่ต้องตัดสินใจ หรือแก้ปัญหาที่ยากมาก และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย หรือปฏิบัติงานในฐานะผู้ปฏิบัติงานที่มี ประสบการณ์ วางแผนหรือร่วมดำเนินการวางแผนงาน โครงการของหน่วยงานระดับสำนักหรือกอง มอบหมายงาน แก้ปัญหาในการปฏิบัติงานและติดตามประเมินผล เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายและ ผลสัมฤทธิ์ ที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนด

ส่วนที่ ๒ ผลงานที่เป็นผลการปฏิบัติงานหรือผลสำเร็จของงาน

๑. เรื่อง.....การประเมินการใช้ประโยชน์พื้นที่และการจัดการถิ่นที่อาศัยของช้างป่า ในอุทยานแห่งชาติเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช.....

๒. ระยะเวลาที่ดำเนินการ.....มีนาคม ๒๕๖๕-๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๖.....

๓. ความรู้ ความชำนาญงาน หรือความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

องค์ความรู้ในการบริหารจัดการพื้นที่อุทยานแห่งชาติ นิเวศวิทยา การจัดการสัตว์ป่า และการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งปัจจุบันทำหน้าที่หัวหน้าอุทยานแห่งชาติเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีหน้าที่ในการสงวน อนุรักษ์ คัดกรอง และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ รวมถึงกฎหมาย ระเบียบและหนังสือสั่งการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งภารกิจหลักในการจัดการอุทยานแห่งชาติ คือ สงวน อนุรักษ์ คัดกรอง และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติเดิมมิให้ถูกทำลาย ปัจจุบันอุทยานแห่งชาติเขาหลวง ได้จัดตั้งตลาดตระเวนเชิงคุณภาพ จำนวน ๑๒ ชุด ปฏิบัติงานตามหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติทุกหน่วยของอุทยานแห่งชาติเขาหลวง

ผลงานที่เป็นผลการปฏิบัติงานด้านการสงวน อนุรักษ์ คัดกรอง และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาหลวง ดำเนินการจัดตั้งตลาดตระเวน ๑๒ ชุด ปฏิบัติงาน ๑๔ วัน/เดือน/ชุด จากผลการปฏิบัติงานอย่างเข้มข้นในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิด สามารถจับกุมผู้กระทำความผิดและตรวจยึดพื้นที่ และเป็นการป้องปรามไม่ให้เกิดการกระทำผิดที่อาจเกิดขึ้นได้ ส่งผลให้ประชากรสัตว์ป่าเพิ่มมากขึ้นและอยู่อาศัยโดยปลอดภัย

๔. สรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินงาน และเป้าหมายของงาน

ปัจจุบันในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาหลวง มีช้างป่าออกหากินนอกพื้นที่ป่าอนุรักษ์ สร้างปัญหาการบกวนประชาชนและทำลายพืชผลทางการเกษตรของประชาชนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมรอบพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาหลวง บริเวณท้องที่อำเภอพบพิศ อำเภอพรหมคีรี และอำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช จากผลการปฏิบัติงานลาดตระเวนเชิงคุณภาพ ทำให้ทราบว่าปัจจุบันมีช้างป่าออกหากินนอกพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาหลวง จำนวน ๓ โซน คือ พื้นที่ป่าเขาหลวงด้านตะวันออกฝั่งอำเภอพบพิศและอำเภอพรหมคีรี จำนวน ๑ โซน และด้านตะวันตกฝั่งอำเภอพิปูน จำนวน ๒ โซน โดยมีพฤติกรรมออกหากินรอบ ๆ พื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาหลวง จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาการประเมินการใช้ประโยชน์พื้นที่และการจัดการถิ่นที่อาศัยของช้างป่า ในอุทยานแห่งชาติเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ประโยชน์พื้นที่ของช้างป่าในอุทยานแห่งชาติเขาหลวง ศึกษาพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการเป็นถิ่นที่อาศัยของช้างป่า ในอุทยานแห่งชาติเขาหลวง และจัดการพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการเป็นถิ่นที่อาศัยของช้างป่า ให้ช้างป่าสามารถใช้ประโยชน์พื้นที่นั้นได้อย่างเหมาะสม เป็นการสร้างถิ่นที่อาศัยให้ช้างป่ากลับเข้ามาอยู่อาศัยในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาหลวง ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

๑. การเก็บรวบรวมข้อมูล

๑.๑ การเก็บข้อมูลของระบบลาดตระเวนเชิงคุณภาพจากการเดินลาดตระเวนของเจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่าจากโปรแกรมฐานข้อมูล SMART ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้ จำนวนครั้งที่พบการปรากฏของช้างป่า จำนวนครั้งการลาดตระเวนเชิงคุณภาพ จำนวนวันการลาดตระเวนเชิงคุณภาพ จำนวนระยะทางการลาดตระเวนเชิงคุณภาพ

๑.๒ การเตรียมข้อมูลในโปรแกรมสำเร็จรูปทางสารสนเทศภูมิศาสตร์ เนื่องจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่นำมาศึกษาวิจัยมีแหล่งที่มาแตกต่างกัน ดังนั้น จึงต้องนำมาจัดให้อยู่ในรูปแบบเดียวกันโดยให้แต่ละกริดที่ศึกษามีข้อมูลที่ถูกต้องตรงกัน

๑.๓ จัดรูปแบบข้อมูลโดยใช้โปรแกรม Microsoft Excel การวิเคราะห์ข้อมูลในโปรแกรม PRESENCE ต้องนำเข้าข้อมูลเป็นไฟล์นามสกุล .csv ๒ ชุดข้อมูลด้วยกัน คือ ๑) ข้อมูลการปรากฏหรือไม่ปรากฏของช้างป่า และ ๒) ข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ประโยชน์พื้นที่และปัจจัยที่มีผลต่อการตรวจพบช้างป่า ดังนี้

๑.๓.๑ ข้อมูลการปรากฏหรือไม่ปรากฏของช้างป่า เป็นค่าตัวเลขแทนการปรากฏหรือไม่ปรากฏในแต่ละกริด โดย ๑ แทนการปรากฏ ๐ แทนการไม่ปรากฏ และ - แทนการไม่ได้สำรวจ (ไม่มีข้อมูล)

๑.๓.๒ ข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ประโยชน์พื้นที่และปัจจัยที่มีผลต่อการตรวจพบช้างป่าของแต่ละกริด เป็นค่าจำนวนจริงหรือค่าเฉลี่ย ทั้งนี้ เนื่องจากข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้ มีหน่วยวัดที่แตกต่างกัน จึงต้องทำให้หน่วยวัดที่แตกต่างกันดังกล่าว ให้ไม่มีหน่วยวัดโดยการทำให้เป็นค่ามาตรฐาน (standardized)

๒. การประเมินการใช้ประโยชน์พื้นที่ของช้างป่า ในอุทยานแห่งชาติเขาหลวง ในโปรแกรม PRESENCE วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ประโยชน์พื้นที่และปัจจัยที่มีผลต่อการตรวจพบช้างป่า ในอุทยานแห่งชาติเขาหลวง จะทำให้ทราบว่าพื้นที่ที่มีการเดินลาดตระเวนเชิงคุณภาพบริเวณใดที่มีการเข้าใช้ประโยชน์พื้นที่ของช้างป่า วิเคราะห์โดยใช้แบบจำลอง Markovian (Correlated Detection Model) เนื่องจากการเก็บข้อมูลการลาดตระเวนเชิงคุณภาพของเจ้าหน้าที่ลาดตระเวนในแต่ละกริดมีความต่อเนื่องกัน คือ เดินจากกริดหนึ่งไปยังอีกกริดหนึ่งต่อเนื่องกันไปเรื่อย ๆ ซึ่งเป็นการเก็บข้อมูลที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน

๓. การประเมินการใช้ประโยชน์พื้นที่ของช้างป่าในอุทยานแห่งชาติเขาหลวงทั้งหมด เพื่อจัดการถิ่นที่อาศัยของช้างป่า

ประเมินการใช้ประโยชน์พื้นที่ของช้างป่าในอุทยานแห่งชาติเขาหลวงทั้งหมด โดยใช้ค่าความน่าจะเป็นของการใช้ประโยชน์พื้นที่ของช้างป่าจากแบบจำลองการใช้ประโยชน์พื้นที่ของช้างป่าที่เหมาะสมที่สุด มาวิเคราะห์ร่วมกับค่าของปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ประโยชน์พื้นที่ของช้างป่าในแต่ละกริดของพื้นที่ทั้งหมด โดยใช้สมการ logistic regression

เป้าหมายของงานวิจัยครั้งนี้ คือ ศึกษาการใช้ประโยชน์พื้นที่ของช้างป่า และการจัดการถิ่นที่อาศัยของช้างป่า เพื่อลดปัญหาความขัดแย้งระหว่างคนกับช้างป่า ที่เกิดจากช้างป่าออกหากินนอกพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาหลวง โดยจะสามารถทราบได้ว่าช้างป่าใช้ประโยชน์พื้นที่อยู่บริเวณใด และทราบว่าพื้นที่ใดที่เหมาะสมต่อการเป็นถิ่นที่อาศัยของช้างป่าในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาหลวง เมื่อทราบว่าพื้นที่ใดเหมาะสมต่อการเป็นถิ่นที่อาศัยของช้างป่า ก็สามารถนำมาใช้ในการวางแผนในการบริหารจัดการพื้นที่และจัดการถิ่นที่อาศัยของช้างป่าได้อย่างเหมาะสม ต่อไป

๕. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/คุณภาพ)

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะทำให้ทราบว่าช้างป่าอาศัยอยู่บริเวณใดบ้างในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาหลวง และจะทำให้ทราบว่าพื้นที่บริเวณใดบ้างของอุทยานแห่งชาติเขาหลวง เป็นพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการเป็นถิ่นที่อาศัยของช้างป่า เมื่อทราบข้อมูลการใช้ประโยชน์พื้นที่และพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการเป็นถิ่นที่อาศัยของช้างป่า อุทยานแห่งชาติสามารถนำข้อมูลการใช้ประโยชน์พื้นที่เปรียบเทียบข้อมูลสถิติช้างป่าออกนอกพื้นที่รบกวนประชาชนจะทำให้ทราบว่าพื้นที่บริเวณเดียวกันหรือไม่ หรือพื้นที่ที่ช้างป่าออกนอกพื้นที่รบกวนประชาชนนั้นเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการเป็นถิ่นที่อาศัยของช้างป่าหรือไม่ ก็จะสมารถนำข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าไปใช้ในการจัดการช้างป่าของอุทยานแห่งชาติเขาหลวงต่อไปในอนาคตได้

๖. การนำไปใช้ประโยชน์/ผลกระทบ

๖.๑ นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า มาใช้ในการจัดการช้างป่าในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาหลวง กล่าวคือ เมื่อทราบว่าพื้นที่ใดเหมาะสมต่อการเป็นถิ่นที่อาศัยของช้างป่า อุทยานแห่งชาติสามารถเสนอของบประมาณในการจัดการแหล่งอาหาร แหล่งน้ำ ปรับปรุงพื้นที่นั้นให้ช้างป่าเข้ามาใช้ประโยชน์ในพื้นที่ดังกล่าว โดยจะต้องเลือกพื้นที่ที่อยู่ห่างจากขอบพื้นที่เข้ามาด้านในเพื่อชิงช้างป่าที่ออกหากินนอกพื้นที่อุทยานแห่งชาติ ให้กลับเข้ามาใช้ประโยชน์ในพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการเป็นถิ่นที่อาศัยต่อไป

๖.๒ นำข้อมูลการใช้ประโยชน์พื้นที่ของช้างป่าที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาวางแผนและประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อลดผลกระทบหรือลดปัญหาช้างป่ารบกวนประชาชน คือ พื้นที่ที่ช้างป่าใช้ประโยชน์แต่อยู่ใกล้พื้นที่เกษตรกรรมของประชาชน และอาจสร้างปัญหารบกวนประชาชนหรือทำลายพืชผลทางการเกษตร อุทยานแห่งชาติเขาหลวง สามารถนำข้อมูลดังกล่าวไปวางแผนการลาดตระเวนเชิงคุณภาพ เพื่อผลักดันช้างป่าให้กลับเข้าพื้นที่อุทยานแห่งชาติ และสามารถนำข้อมูลดังกล่าวไปประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจกับประชาชนที่อยู่รอบพื้นที่ดังกล่าว เพื่อให้ประชาชนรับทราบ และเตรียมความพร้อมเพื่อลดผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สิน รวมไปถึงการสร้างเครือข่ายระหว่างอุทยานแห่งชาติ ผู้นำชุมชนและประชาชนในการร่วมกันแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้

๗. ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ

การเก็บข้อมูลของเจ้าหน้าที่ลาดตระเวนเชิงคุณภาพ ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาหลวง ในแต่ละเดือนจะเก็บข้อมูลไม่ซ้ำในพื้นที่เดิม ทำให้ข้อมูลจะจัดกระจายหรือในบางพื้นที่จะมีข้อมูลจำนวนมาก จึงจำเป็นต้องใช้การสืบค้นข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลที่ซับซ้อนโปรแกรม PRESENCE และนำค่าทางสถิติจากโปรแกรม PRESENCE มาทำแผนที่เพื่อให้ง่ายต่อการแปลความ และง่ายต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน

๘. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

พื้นที่ของอุทยานแห่งชาติเขาหลวงที่มีความสูงชัน ทำให้ยากต่อการเข้าถึงพื้นที่รวมถึงการลาดตระเวนเชิงคุณภาพ ประกอบกับช้างป่าเป็นสัตว์ป่าขนาดใหญ่หากถูกรบกวนอาจทำอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สิน ดังนั้นการเก็บข้อมูลจากการลาดตระเวนและการผลักดันช้างป่าที่ออกหากินนอกพื้นที่และรบกวนประชาชนต้องใช้ความระมัดระวังเป็นอย่างมาก

๙. ข้อเสนอแนะ

๙.๑ งบประมาณในการบริหารจัดการพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการเป็นถิ่นที่อาศัยของช้างป่า ในอุทยานแห่งชาติ เขาหลวง เพื่อให้ช้างป่าเข้าใช้ประโยชน์ในพื้นที่ดังกล่าว เป็นการลดปัญหาช้างป่าออกหากินนอกพื้นที่และ รบกวนประชาชนในอนาคต

๙.๒ การศึกษาครั้งนี้จะทำให้ทราบว่าช้างป่าใช้ประโยชน์พื้นที่บริเวณใดบ้างและช้างป่าอาจจะออกหากิน นอกพื้นที่และรบกวนประชาชน ก็สามารถวางแผนผลักดันช้างป่าหรือสร้างเครือข่ายชุมชนให้มีส่วนร่วมในการ แก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ เช่น เพิ่มความถี่ในการเดินลาดตระเวนเชิงคุณภาพในพื้นที่นั้น ๆ เพื่อผลักดันช้างป่า ให้กลับเข้าพื้นที่อุทยานแห่งชาติ และประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจให้กับผู้นำชุมชนและประชาชนใน พื้นที่

๑๐. การเผยแพร่ผลงาน (ถ้ามี)

ผลงานการศึกษานี้แนะนำให้เสนอผลงานโดยการบรรยาย และหนังสือเวียนของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และสื่อออนไลน์

๑๑. ผู้ร่วมดำเนินการ (ถ้ามี)

(๑)	สัดส่วนของผลงาน	%
(๒)	สัดส่วนของผลงาน	%
(๓)	สัดส่วนของผลงาน	%

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ) ผู้ขอประเมิน

(นายทฤษฎีชัย ฤทธิช่วย)

วันที่ ๙/มกราคม/๒๕๖๗

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

(ลงชื่อ) (นายจรัส ด้วงแป้น)

(..... เจ้าพนักงานป่าไม้อาวุโส ทำหน้าที่

(ตำแหน่ง)..... ผู้อำนวยการส่วนอุทยานแห่งชาติ

วันที่..... 12 มี.ค. 2567

(ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล)

(ลงชื่อ) (นายเพิ่มศักดิ์ คงแก้ว)
(ตำแหน่ง) ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๕
วันที่ 12 ม.ค. 2567
(ผู้อำนวยการกอง/สำนัก ขึ้นไป)

หมายเหตุ : ๑. คำรับรองจากผู้บังคับบัญชาอย่างน้อยสองระดับ คือ ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล และ
ผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไป
อีกหนึ่งระดับ เว้นแต่ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวเป็นบุคคลคนเดียวกัน ก็ให้มีคำรับรองหนึ่ง
ระดับได้
๒. การเสนอผลงานให้มีความยาวไม่น้อยกว่า ๕ หน้ากระดาษ A๔

**แบบการเสนอข้อเสนอแนวคิดการพัฒนาหรือปรับปรุงงาน
(ระดับชำนาญการ และระดับชำนาญการพิเศษ)**

๑. เรื่อง การจัดการพื้นที่เพื่อแก้ไขปัญหาช้างป่ารบกวนประชาชน อุทยานแห่งชาติเขาหลวง
จังหวัดนครศรีธรรมราช

๒. หลักการและเหตุผล

อุทยานแห่งชาติเขาหลวงได้รับประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติของประเทศไทยเป็นลำดับที่ ๙ ตามพระราชกฤษฎีกา เมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๗ เนื่องด้วยพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ มีความสำคัญต่อระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก รวมถึงเป็นแหล่งนันทนาการ แหล่งท่องเที่ยว แหล่งศึกษา เรียนรู้ วิจัย ที่มีนักท่องเที่ยว เยาวชน นักเรียน นิสิต นักศึกษา ประชาชนเข้ามาท่องเที่ยวเพื่อทำกิจกรรม ศึกษา เรียนรู้ และนำไปสู่การเกิดองค์ความรู้จากการศึกษาเรียนรู้ สู่การพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ทำให้เกิดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ปัจจุบันอุทยานแห่งชาติเขาหลวงได้นำระบบลาดตระเวนเชิงคุณภาพ (SMART Patrol) มาประยุกต์ใช้ในการสวมนอนุรักษ์ คุ่มครอง และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ โดยกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ร่วมกับสมาคมอนุรักษ์สัตว์ป่า (WCS) ประเทศไทย พัฒนาและประยุกต์ใช้ระบบลาดตระเวนเชิงคุณภาพจนกระทั่งเป็นระบบมาตรฐานของประเทศไทย ซึ่งได้รับการยอมรับและนำไปใช้ในพื้นที่คุ้มครองหลายแห่งของโลก ซึ่งผลของการดำเนินการลาดตระเวนเชิงคุณภาพอย่างเข้มข้น ทำให้ปัจจัยคุกคาม เช่น การล่าสัตว์ป่า การบุกรุกพื้นที่ลดลงเป็นอย่างมาก ส่งผลให้ประชากรสัตว์ป่าเพื่อมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัดในหลาย ๆ พื้นที่อนุรักษ์ทั่วประเทศ รวมไปถึงอุทยานแห่งชาติเขาหลวง ซึ่งปัจจุบันมีประชากรช้างป่าเพิ่มมากขึ้น และเริ่มออกหากินนอกพื้นที่อุทยานแห่งชาติ และสร้างปัญหาช้างป่ารบกวนประชาชน อย่างไรก็ตามปัญหาดังกล่าวในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาหลวง ยังไม่ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่หรือเป็นอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนมากนัก แต่ปัญหาดังกล่าวอาจเป็นปัญหาที่สร้างผลกระทบในวงกว้างได้ในอนาคตหากยังไม่ได้รับการแก้ไขหรือบริหารจัดการให้ถูกวิธีหรือรวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์ในปัจจุบัน

ดังนั้น การประเมินการใช้ประโยชน์พื้นที่และการจัดการถิ่นที่อาศัยของช้างป่า ในอุทยานแห่งชาติเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช จะทำให้ทราบว่าช้างป่าใช้ประโยชน์บริเวณพื้นที่ใดในอุทยานแห่งชาติเขาหลวง เมื่อทราบข้อมูลดังกล่าวก็จะสามารถวางแผนการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ได้ เช่น การป้องกันการล่าช้างป่าเพื่อเอางา การวางแผนในการผลักดันช้างป่าที่ออกหากินนอกพื้นที่อุทยานแห่งชาติ การศึกษาครั้งนี้ยังศึกษาว่าพื้นที่ใดในอุทยานแห่งชาติเขาหลวง มีความเหมาะสมต่อเป็นถิ่นที่อาศัยของช้างป่า และเมื่อนำข้อมูลทั้ง ๒ ข้อมูลดังกล่าวมาเปรียบเทียบกัน จะทำให้ทราบว่าพื้นที่ใดที่เหมาะสมต่อการเป็นถิ่นที่อาศัยของช้างป่า แต่ช้างป่าไม่ได้เข้าใช้ประโยชน์ในพื้นที่นั้น พื้นที่ดังกล่าวจึงเป็นพื้นที่ที่ต้องมีการบริหารจัดการให้มีความพร้อมในการรองรับและเป็นที่อาศัยของช้างป่าในอนาคต เช่น การจัดการแหล่งอาหาร การจัดการทุ่งหญ้า การจัดการแหล่งน้ำ เพื่อดึงดูดให้ช้างป่าที่ออกไปหากินนอกพื้นที่อุทยานแห่งชาติ กลับเข้ามาหากินในพื้นที่ที่มีการจัดการอย่างเหมาะสม เป็นการป้องกันและลดปัญหาช้างป่าออกหากินนอกพื้นที่และลดผลกระทบและอันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนที่อาศัยอยู่รอบพื้นที่อุทยานแห่งชาติ

๓. บทวิเคราะห์/แนวความคิด/ข้อเสนอ และข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข

ด้วยปัจจุบันอุทยานแห่งชาติเขาหลวง เริ่มประสบปัญหาช้างป่ารบกวนประชาชน ในพื้นที่พื้นที่อำเภอ นบพิตำ อำเภอพรหมคีรีและอำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช ดังที่ปรากฏเป็นข่าวและสื่อออนไลน์ ว่าช้างป่า พลายเจ้าเงาะ ออกหากินนอกพื้นที่ ทำให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับความเดือนร้อน และมีการฟ้องร้องต่อศาล ปกครองจังหวัดนครศรีธรรมราช ให้อุทยานแห่งชาติเขาหลวง โดยกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เคลื่อนย้ายช้างป่า พลายเจ้าเงาะ ออกนอกพื้นที่และย้ายไปในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่เหมาะสมนั้น หลังจากมีการย้าย ช้างป่า พลายเจ้าเงาะ ปัญหาช้างป่าออกหากินนอกพื้นที่และรบกวนประชาชนในเขตอำเภอ นบพิตำเริ่มลดลง อย่างเห็นได้ชัด แต่ปรากฏว่าช้างป่าที่อาศัยอยู่ทางทิศตะวันตกของอุทยานแห่งชาติ ในเขตอำเภอพิปูน พบว่า ช้างป่าออกหากินนอกพื้นที่บ่อยครั้งและสร้างผลกระทบต่อการใช้ชีวิตในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมของ ประชาชน

อุทยานแห่งชาติเขาหลวง จึงจำเป็นต้องมีวิธีในการบริหารจัดการปัญหาช้างป่าออกนอกพื้นที่และ รบกวนประชาชน เพื่อไม่ให้ปัญหาดังกล่าวเกิดความรุนแรงในอนาคต จึงได้ทำการศึกษาการประเมินการใช้ ประโยชน์พื้นที่และการจัดการถิ่นที่อาศัยของช้างป่า ในอุทยานแห่งชาติเขาหลวง โดยใช้ข้อมูลการลาดตระเวน เชิงคุณภาพจากฐานข้อมูล SMART ที่ได้จากการเก็บข้อมูลของเจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่า ซึ่งเป็นระบบลาดตระเวน ที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล โดยการศึกษาครั้งนี้ใช้ข้อมูลการพบช้างป่าโดยตรงและการพบร่องรอยช้างป่า มาวิเคราะห์ร่วมกับปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการใช้ประโยชน์พื้นที่ของช้างป่า เช่น ความสูงจากระดับน้ำทะเล ความลาดชัน ระยะห่างจากแหล่งน้ำ ระยะห่างจากชุมชนหรือพื้นที่เกษตรกรรม เพื่อศึกษาว่าช้างป่าใช้ ประโยชน์อยู่บริเวณพื้นที่ใดบ้างในอุทยานแห่งชาติเขาหลวง และทำการประเมินพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการเป็น ถิ่นที่อาศัยของช้างป่า โดยใช้ค่าความน่าจะเป็นของการใช้ประโยชน์พื้นที่ของช้างป่าจากแบบจำลองการใช้ ประโยชน์พื้นที่ของช้างป่าที่เหมาะสมที่สุด มาวิเคราะห์ร่วมกับค่าของปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ประโยชน์พื้นที่ของ ช้างป่าในพื้นที่ทั้งหมดของอุทยานแห่งชาติเขาหลวง ก็จะทำให้ทราบว่าพื้นที่ทั้งหมดของอุทยานแห่งชาติเขาหลวง บริเวณใด เหมาะสมต่อการเป็นถิ่นที่อยู่อาศัยของช้างป่า

ดังนั้น เมื่อทราบว่าพื้นที่บริเวณใดบ้างเหมาะสมต่อการเป็นถิ่นที่อยู่อาศัยของช้างป่า อุทยานแห่งชาติ เขาหลวง สามารถนำข้อมูลทั้ง ๒ ชุดข้อมูลดังกล่าวมาเปรียบเทียบกับ เพื่อบริหารจัดการพื้นที่ที่เหมาะสมต่อ การเป็นถิ่นอาศัยที่อยู่ช้างในพื้นที่และอยู่ติดแนวเขตอุทยานแห่งชาติ เพื่อบริหารจัดการให้ช้างป่ากลับเข้ามาใช้ ประโยชน์ในพื้นที่นั้น ๆ เป็นการแก้ปัญหาช้างป่าออกหากินนอกพื้นที่และรบกวนประชาชนได้ในอนาคต ต่อไป

๔. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑) ทราบข้อมูลการใช้ประโยชน์พื้นที่ของช้างป่า ของอุทยานแห่งชาติเขาหลวง
- ๒) ทราบข้อมูลพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการเป็นถิ่นที่อาศัยของช้าง ในอุทยานแห่งชาติเขาหลวง
- ๓) สามารถกำหนดแผนการลาดตระเวนเชิงคุณภาพ เพื่อแก้ไขปัญหาช้างป่าออกหากินนอกพื้นที่ และรบกวนประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ๔) กำหนดพื้นที่เพื่อบริหารจัดการให้เป็นถิ่นที่อาศัยของช้างป่าในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาหลวง เพื่อแก้ไขปัญหาช้างป่าออกหากินนอกพื้นที่และรบกวนประชาชน

๕. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

- ๑) สามารถแก้ไขปัญหาช้างป่าออกนอกพื้นที่และรบกวนประชาชนได้ทันต่อสถานการณ์ ประชาชนในพื้นที่พึงพอใจในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว
- ๒) ช้างป่าใช้พื้นที่ที่เหมาะสมต่อการเป็นถิ่นที่อาศัยและได้รับการบริหารจัดการเพิ่มมากขึ้น
- ๓) ช้างป่าออกหากินนอกพื้นที่และรบกวนประชาชนลดลง

(ลงชื่อ) _____

(นายหฤษฎ์ชัย ฤทธิช่วย)

วันที่ _____ ๙/มกราคม/๒๕๖๗ _____

ผู้ขอประเมิน